

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Alytaus kolegija

ĮMONIŲ ADMINISTRAVIMAS

KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: Saulius Olencevičius

Grupės nariai: Lina Žirnelė

Eglė Seiliūtė

Vilnius
2019

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Įmonių administravimas
Studijų krypčių grupė	Verslo ir viešoji vadyba
Studijų kryptis (šaka)	Vadyba (L02)
Studijų programos rūšis	Koleginės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (3 metai); Iššęstinė (4 metai)
Studijų programos apimtis kreditais	180
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Verslo vadybos profesinis bakalauras

TURINYS

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ	2
TURINYS	3
I. IŽANGA.....	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai.....	5
2.2. Programos sandara.....	7
2.3. Personalias	9
2.4. Materialieji ištekliai.....	10
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	12
2.6. Programos vadyba	15
III. REKOMENDACIJOS	18
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	19

I. IŽANGA

Ketinamą vykdyti koleginių studijų pirmosios pakopos programą *Įmonių administravimas* (toliau – Programa), kurią numato įgyvendinti Alytaus kolegija (toliau – Kolegija), vertino Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) sudaryta ekspertų grupė. Išorinio vertinimo tikslas – atlikti studijų programos kokybės analizę bei pateikti rekomendacijas studijų programai tobulinti. Vertinant Programą buvo remiamasi Alytaus kolegijos Akademinės tarybos patvirtintu 2018 m. kovo 22 d. nutarimu Nr. V3-20 ketinamos vykdyti studijų programos aprašu (toliau – Aprašas) bei jo priedais ir 2019 m. sausio 08 d. vykusio ekspertų vizito į Kolegiją rezultatais.

Vizito metu nustatyta, kad ketinama vykdyti *Įmonių administravimo* programa pakeis dvi šiuo metu Kolegijos vykdomas vadybos krypties programas. Kompetencijų koncentravimas ir programų skaičiaus mažinimas šioje vietoje yra sveikintinas dalykas. Ekspertų grupės susitikimo su Kolegijos administracija metu buvo akcentuotas rentabilumo klausimas. Planuojama, kad pirmaisiais Programos gyvavimo metais bus surinkta apie 15-20 studentų.

Išorinį vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo Programos Aprašo ir jo priedų nagrinėjimo Programą vertinant vadovautasi studijas reglamentuojančiais įstatymais ir kitais normatyviniais teisės aktais, ypač Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168 patvirtintu Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašu, SKVC direktoriaus 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1-01-157 patvirtintos Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodikos 2016-09-01 suvestine redakcija (toliau – Metodika).

2019 m. sausio 8 d. vyko ekspertų grupės vizitas į Kolegiją, kur ekspertai susitiko su Kolegijos administracija, Programos aprašo rengėjais, numatomais Programos dėstytojais, suinteresuotais socialiniais partneriais, susipažino su Kolegijos materialine baze (auditorijomis, biblioteka). Vizito pabaigoje administracijos atstovai ir dėstytojai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais ir apibendrinimais.

2019 m. sausio – vasario mėn. ekspertų grupė parengė ir SKVC pateikė Programos vertinimo išvadų projektą, kuris buvo išsiųstas Programos rengėjams susipažinti ir pateikti savo pastabas dėl faktinių klaidų.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Pateiktos vertinti ketinamos vykdyti studijų programos *Įmonių administravimas* tikslas: „Parengti kvalifikuotus administratorius, gebančius savarankiškai planuoti, organizuoti ir koordinuoti įmonės (padalinio) administravimo procesus, spręsti problemas ir priimti pagrįstus sprendimus, vykdant administravimo veiklas, nuolat tobulinti savo kompetencijas, dirbti komandoje, kūrybiškai, kritiškai mąstyti ir analizuoti, apibendrinti veiklos rezultatus“ sutampa su Alytaus regiono įmonių ir įstaigų vadovų lūkesčiais: jų manymu būsimi programos absolventai „gebės rinkti, apdoroti, sisteminti, analizuoti duomenis, veiklos rezultatus ir informaciją, planuoti, organizuoti, ir koordinuoti įmonės (padalinio) darbą, valdyti informaciją ir dokumentus, naudojantis biuro technika, informacinėmis sistemomis ir technologijomis, administruoti personalo valdymo veiklas, spręsti projektų valdymo problemas, reprezentuoti įmonę, palaikyti viešuosius ryšius, aktyviai komunikuoti ir bendradarbiauti gimtąja ir užsienio kalbomis, dirbti komandoje, savarankiškai mokytis ir nuolat tobulėti“. Ketinamos vykdyti programos tikslas ir numatomi studijų rezultatai yra apibrėžti (žinios ir jų taikymas, gebėjimai vykdyti tyrimus, specialieji gebėjimai, socialiniai gebėjimai, asmeniniai gebėjimai) pagrįsti akademiniiais ir profesiniais reikalavimais, darbo rinkos poreikiais, dauguma jų pamatuojami, atitinkantys studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacinį lygį. Tačiau reiktų patikslinti kokius: biuro/projektų/verslo etc. administratorius yra siekiama parengti. Programos tikslas turėtų atskleisti, į kokias pozicijas įmonėje galės pretenduoti Programos absolventai.

Ekspertų grupei abejonių kelia Programos pavadinimo susiaurinimas iki „*Įmonių*“ administravimo, kadangi tai nepilnai dera su Programos turiniu ir tikslais. Juk absolventai turėtų dirbti ne tik verslo įmonėse, bet ir visuomeninėse organizacijose. Vizito metu nustatyta, kad Kolegijos personalas neturi vieningos nuomonės šiuo klausimu. Kolegijos administracija pritaria tokiam trumpinimui, o Aprašo rengimo grupė ir potencialūs dėstytojai teigia, kad labai daug svarstė ir vis dar nėra galutinai apsisprendę, ar šis Programos pavadinimas išties yra teisingas. Reikėtų pažymėti ir tai, kad susitikime dalyvavę socialiniai partneriai nematė šioje vietoje jokių problemų ir pritarė trumpesniam pavadinimui. Nors susitikimo su AK administracija metu buvo išreikšta nuomonė, jog ketinamos vykdyti *Įstaigų administravimo* programa orientuota į plataus profilio ir kompetencijų specialisto parengimą (tokį poreikį patvirtina ir Darbdavių nuomonės tyrimas bei socialinių partnerių nuomonė), tačiau ekspertų grupė mano, kad nėra logiška plečiant kompetencijų ribas siaurinti programos pavadinimą.

Ketinamos vykdyti Įmonių administravimo studijų programos paskirtis ir tikslai suderinti su 2017-2019 metų Alytaus kolegijos strateginio veiklos plano tikslais, Lietuvos aukštojo mokslo plėtros strategija, Alytaus miesto plėtros iki 2020 m. strategija.

Studijų rezultatai programos lygmenyje yra suderinti tarpusavyje, papildoma vienas kitą, nesidubliuoja, leis absolventams įgyti gebėjimų visumą per atskirus dalykus. Programos studijų rezultatų sąsajos su studijų dalykų rezultatais, studijų metodais bei studentų pasiekimų vertinimo kriterijais ir metodais nurodytos kiekvieno dalyko apraše ir yra tinkamos. Programos tikslas ir studijų rezultatai atitinka pagrindinius tarptautinius ir Lietuvos norminius aktus. Tačiau ekspertų grupė mano, kad keletas numatytų studijų programos rezultatų yra kiek ambicingi. Pvz.: „6. *Reprezentuos įmonę, palaikys viešuosius ryšius, vadovaudamiesi etikos normomis ir etiketo reikalavimais*“; „7. *Derins asmeninius ir įmonės interesus, ... , vadovausis profesinės etikos principais ir moralės normomis*“; „8. *... suvoks moralinę atsakomybę už savo veiklos ir jos rezultatų poveikį visuomenei...*“. Tokią nuomonę sustiprina ir tai, kad dalykas „*Organizacijų socialinė atsakomybė*“ yra pasirenkamųjų dalykų sąrašė ir nėra privalomas: t.y. į studijų programos tikslus įtraukiami pasirenkamųjų kursų siekiniai, kas neužtikrina jų įgyvendinimo. Ekspertų grupė mano, kad „*Organizacijų socialinės atsakomybės*“ dalykas turėtų būti įtrauktas į privalomų dalykų sąrašą. Šiai nuomonei vieningai pritarė ir socialiniai partneriai, pabrėždami būsimų absolventų įmonių socialinės atsakomybės žinių svarbą.

Aprašo rengėjai teigia, kad apibrėžiant Programos tikslą ir studijų rezultatus buvo konsultuojamasi su socialiniais partneriais, darbdaviais, specialistais praktikais ir studentais. Vizito metu nustatyta, kad socialiniai partneriai prisidėjo prie Programos parengimo ir labai palankiai vertina jos atsiradimą. Tačiau studentų įsitraukimas į Programos rengimą buvo ribotas – daugiausia pasiremta studentų atstovybės Tarybos nuomone.

Programos Apraše nėra įvardinta ar buvo atlikta panašių užsienio institucijose vykdomų studijų programų lyginamoji analizė, o pateikiama tik Lietuvoje vykdomų. Tokia analizė gali būti naudinga ateityje vykdant studijų programą anglų kalba ir siekiant pritraukti užsienio studentus, užtikrinant Programos tarptautiškumą. Susitikimo su ekspertų grupe metu tiek administracijos atstovai, tiek ir Aprašo rengimo grupė patvirtino, kad apžvelgė ir lygino užsienyje vykdomas administravimo programas, tačiau apžvalgos rezultatai komisijai nebuvo pateikti.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinės Programos tikslų ir studijų rezultatų srities silpnybės:

Nepilnai Programos turinį ir absolventų kompetencijas atitinkantis Programos pavadinimas;

Keliami tikslai ne visada gali būti įgyvendinami.

Pagrindinės Programos tikslų ir studijų rezultatų srities stiprybės:

Programa orientuota į Alytaus regiono poreikius;

Programos turinys atitinka socialinių partnerių lūkesčius;

Programa orientuota į plataus profilio ir kompetencijų specialisto parengimą.

2.2. Programos sandara

Programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus, darbo rinkos poreikius ir yra logiška. Studijuojamų dalykų studijų rezultatai susieti su Programos studijų rezultatais. Tiek nuolatinėse, tiek iššestinėse studijose numatyti tie patys dalykai, išlaikoma dalykų išdėstymo logika ir nuoseklumas, pirmiausia numatomi dėstyti dalykai, kurių studijoms pakanka bendrojo lavinimo pasirengimo. Iššestinės formos Abiejose studijų formose yra numatyta po tiek pat kontaktinių valandų. .

Programos apimtis (180 kreditų) yra pakankama Programos studijų rezultatams pasiekti. Nuolatinė studijų trukmė – 3 metai, iššestinių – 4. Bendras valandų skaičius – 4800. 36 siūlomi dalykai yra skirstomi į bendruosius, studijų krypties, pasirenkamuosius ir laisvai pasirenkamuosius. Kiekvieno dalyko apimtis – ne mažesnė kaip 3 kreditai. Studijų krypties dalykams (įskaitant praktiką ir baigiamojo darbo rengimą) yra skiriami 156 kreditai. Visi semestro teoriniai dalykai baigiami egzaminu arba savarankišku darbu (projektu), todėl studentams kiekvieno semestro pabaigoje tenka laikyti 5-7 egzaminus. Egzaminų skaičių galima būtų sumažinti apjungiant dalykus ir programą vykdant moduline mokymo sistema. Studijų programoje numatytos 3 praktikos, kurių bendra apimtis – 30 kreditų. Tiek ekspertų, tiek ir socialinių partnerių nuomone, siūlomų praktikų apimtis yra pakankama teorinėms žinioms įtvirtinti praktikoje.

Pasirenkamųjų dalykų dalį sudaro pasirenkamieji ir laisvai pasirenkamieji dalykai. Pasirenkamųjų dalykų apimtis – 24 kreditai. Studentai gali iš pateikto sąrašo rinkti keturis pasirenkamuosius dalykus, kurių bendra apimtis 18 kreditų, ir 2 laisvai pasirenkamus dalykus, kurių apimtis 6 kreditai iš bendro Kolegijoje dėstomų laisvai pasirenkamų dalykų sąrašo.

Numatytų dalykų turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą. Programos apraše teigiama, kad mokymo(si) procese bus taikomi inovatyvūs studijų metodai leidžiantys pasiekti numatomus studijų rezultatus, tačiau ekspertų grupė Programos apraše pasigedo inovatyvių, kūrybiškumą skatinančių metodų. Jų stoką mokymo procese patvirtino ir susitikimas su numatomais

Programos dėstytojais, kurie paklausti, įvardino tik keletą naudojamų inovatyvių mokymo(si) metodų.

Studijų plane pasirinktas teorijos, pratybų, konsultacijų ir savarankiško darbo valandų santykis yra orientuotas į praktinių gebėjimų formavimo ir įtvirtinimo procesą. Kiekvieno studijų dalyko apraše pateikiamas dalyko tikslas, rezultatai, temos, literatūra, vertinimo sistema. Ekspertų nuomone, vertėtų atnaujinti *Kalbos kultūros, Užsienio kalbų, Biuro veiklos organizavimo, Tarptautinio protokolo ir dalykinio etiketo, Marketingo* ir kt. dalykų literatūros sąrašus įtraukiant ne senesnius nei 5 metų leidinius, literatūros sąrašus papildyti publikacijomis anglų kalba.

Vertinant Programos aprašą ekspertai pastebėjo keletą techninių klaidų/neatitikimų pateiktose lentelėse, susijusiose su kreditu/valandų paskirstymu per kiekvieną studijų semestrą. Pasiteiravus Aprašo rengimo grupės apie patikslinimus jau kitą dieną buvo pateikta pakoreguota medžiaga, kuri teisingai atspindėjo valandų išdėstymą.

Programos sandara leidžia paruošti plačių kompetencijų specialistus, gebančius ne tik dirbti ir naudotis modernia biuro įranga bei įvairiomis IT programomis, bet ir daug dėmesio skiria bendrų žmogiškų kompetencijų tobulinimui.

Vertinant Programos sandarą pastebėta, kad įmonių socialinės atsakomybės ir socialinio marketingo disciplinos yra pasirenkamųjų dalykų sąrašuose, nors numatomi Programos studijų rezultatai skelbia apie socialiai atsakingo specialisto paruošimą. Atsižvelgiant į tai ir bendras verslo pasaulyje vyraujančias socialinės atsakomybės tendencijas, ekspertų grupės nuomone, Kolegijai reikėtų apsvarstyti šių disciplinų perkėlimą į privalomų dalykų grupę.

Vizito metu ekspertai nustatė, kad Kolegijai reikėtų daugiau dėmesio skirti studentų užsienio kalbų lavinimui. Šiuo metu yra orientuojamasi į rusų ir anglų kalbas, nors Kolegijos personalas yra pajėgus mokyti ir prancūzų bei vokiečių kalbų. Susitikime su socialiniais partneriais paaiškėjo, kad šiuo metu vis aktualesnė tampa lenkų kalba, kadangi yra vykdoma daug bendrų projektų ir bendradarbiavimas su Lenkija yra perspektyvus. Ekspertų nuomone, lenkų kalbą vertėtų įtraukti į pasirenkamų dalykų sąrašą. Susitikimo su socialiniais partneriais metu taip pat paaiškėjo, kad Kolegijos absolventams trūksta dalykinės (verslo) užsienio (ypač anglų) kalbos žinių ir terminologijos. Todėl vertėtų peržiūrėti ir atnaujinti Užsienių kalbų dalykų aprašus, didesnę dėmesį skiriant verslo, o ne bendrinės užsienio kalbos mokymui.

Programos turinys turi orientacijos į naujausius mokslo ir technologijų pasiekimus požymių. Prie to stipriai prisideda socialiniai partneriai su savo turimomis moderniomis techninėmis bazėmis.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinės Programos sandaros silpnybės:

Nepilnai deranti Programos sandara prie rinkos poreikių, turint minty studentų tarptautinės terminijos žinojimą ir socialinės atsakomybės dalykus;

Inovatyvių, kūrybiškumą skatinančių mokymo(si) metodų trūkumas studijų procese.

Pagrindinės Programos sandaros stiprybės:

Logiška Programos struktūra ir gausus numatomų studijų dalykų sąrašas.

2.3. Personalas

Programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas atitinka teisės aktų reikalavimus. Programoje numatomi dėstyti dėstytojai turi ne žemesnį nei magistro arba jam prilygintą magistro kvalifikacinį laipsnį. Programoje dirbs 4 mokslų daktarai ir 23 magistro išsilavinimą turintys dėstytojai. 63% dėstytojų turi ne mažiau kaip 3 metų praktinio darbo patirties numatyto dėstyti dalyko srityje. 29% Programos studijų krypties dalykų dėstys mokslo daktarai. Tai tenkina koleginių studijų personalui keliamus reikalavimus numatytus teisės aktuose. Personalo kvalifikacija ir skaičius yra pakankami studijų rezultatams pasiekti. Programoje dirbs 23 studijų krypties dalykų ir 4 bendrųjų studijų dalykų dėstytojai. Dėstytojų kvalifikacija ir skaičius yra tinkami numatomiems studijų rezultatams pasiekti.

Per keletą pastarųjų metų Kolegijos dėstytojai savo kvalifikaciją kėlė Turkijos, Lenkijos, Portugalijos, Italijos ir kitų šalių institucijose ir aukštosiose mokyklose.

Numatomos vykdyti studijų programos dėstytojai tobulina savo praktinio darbo kompetencijas dalyvaudami stažuotėse, bendradarbiaudami su socialiniais partneriais. Dėstytojai vykdo mokslo taikomąją veiklą verslo ir viešosios vadybos studijų kryptyje. Daugiau nei pusės (64%) numatytų dėstytojų anglų kalbos lygmuo - B1-B2, po 18% - C1-C2 ir A1-A2. Susitikimo metu dėstytojai patvirtino, kad Kolegijos administracija skatina ir visokeriopai remia personalo kvalifikacijos kėlimą. Dėstytojai taip pat turi galimybę lankyti užsienio kalbų kursus, kurių kaina yra kompensuojama.

Per pastaruosius trejus metus Kolegijoje lankėsi 18 dėstytojų iš užsienio institucijų (2017m – 7, 2016m - 5, 2015m – 6). Siekiant užtikrinti studijų programos tarptautiškumą reikia didinti atvykstančių ir išvykstančių dėstytojų skaičių, o taip pat kviešti dėstytojus-praktikus, kurie prisidėtų prie Programos tarptautiškumo užtikrinimo.

Peržvelgiant numatomų dėstytojų sąrašą truputį neramina tai, kad yra numatytas tik vienas dėstytojas vyras – darbo teisės lektorius. Ekspertų grupė supranta, kad nėra paprasta surinkti tinkamus kandidatus pastoviam ir pilnam dėstyto krūviui, todėl rekomenduojame į

paskaitas kviesti ir socialinių partnerių atstovus. Įvairiapusė informacija ne tik iš mokslo atstovų, bet ir iš verslo praktikų, turėtų sustiprinti Programos studentų žinias ir kompetencijas.

Didžioji dalis numatomų programos dėstytojų turi ilgametę dėstyimo patirtį Alytaus kolegijoje. Tai rodo, kad personalas yra ganėtinai lojalus Kolegijai.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinės Programos personalo silpnybės:

Tobulintinos dėstytojų užsienio kalbų kompetencijos;

Didelis personalo lyčių disbalansas;

Pagrindinės Programos personalo stiprybės:

Pastovus personalo kvalifikacijos kėlimas;

Solidžios dėstytojų sukauptos žinios ir dėstyimo patirtis, t.y. ilgas darbo ir dėstyimo stažas;

Personalo lojalumas Kolegijai ir profesionalumas.

2.4. Materialieji ištekliai

Programos Apraše nurodyta, kad *Įmonių administravimo* studijų programai realizuoti yra skirta 1370 m² patalpų: 1010 m² skirta teorinėms studijoms ir 360 m² praktiniams ir laboratoriniams studentų darbams. Vizito metu į Kolegiją ekspertams buvo aprodytos auditorijos ir biblioteka. Patalpos yra tvarkingos, pritaikytos kasdienėms studentų studijoms. Atsižvelgiant į preliminariai pateikiamus studentų skaičius galime tvirtinti, kad auditorijų ir vietų skaičius Programai realizuoti yra pakankamas.

Kolegijos pateiktame Apraše teigiama, kad visos studijų procesui organizuoti skirtos patalpos atitinka darbo saugos ir higienos normų reikalavimus. Tai patvirtina Alytaus visuomenės sveikatos centro 2014-02-14 išduotas leidimas – higienos pasas Nr. 26. Vizito metu ekspertai turėjo galimybę įsitikinti, kad patalpos/auditorijos yra švarios, tvarkingos, šviesios ir deramai aprūpintos visa reikiama IT įranga sėkmingam studijų procesui įgyvendinti.

Studentų darbo su savo nešiojamais kompiuteriais patogumui kabinetuose įrengta kompiuteriams skirtų elektros maitinimo lizdų, pasirūpinta internetiniu ryšiu. Auditorijos aprūpintos studijoms reikalinga technine įranga: kompiuteriais, multimedijos projektoriais ir lentomis. Kai kuriose auditorijose yra modernios interaktyvios lentos, konferencijų lentos bei plokščiakraniai televizoriai. Užsienio kalbų studijoms skirta bazė be minėtų priemonių turi audio ir video magnetofonus, videokameras. Turimos keturios kompiuterių auditorijos nuolat tvarkomos, atnaujinama kompiuterinė įranga.

Informacijos ir savarankiškų studijų centre yra įrengtos 35 kompiuterizuotos darbo vietos ir 20 darbo vietų individualiam studentų darbui su spausdintais šaltiniais. Studentai turi galimybę naudotis biblioteka ir periodinių leidinių skaitykla. Bibliotekos darbo laikas yra derinamas prie studentų srautų ir jų lankomumo. Kiekvienais metais sudaromas pageidaujimų užsakyti leidinių ir prenumeruojamų duomenų bazių sąrašas, kuris derinamas su dėstytojais, katedros vedėju bei fakulteto dekanu ir pateikiamas finansavimui. Vizito metu ekspertų grupei teko matyti keletą naujų knygų ir prenumeruojamą periodiką. Tačiau, vertinant pateiktą privalomų Programos skaitinių sąrašą, pastebima, kad tik keletas leidinių yra užsienio kalba. Programos turinys paremtas tik lietuvių kalba. Atsižvelgiant į dabartines verslo tarptautiškumo didėjimo ir ryšių plėtojimo tendencijas to nepakanka. Taip pat, norint pasiekti septintą numatomą studijų programos rezultatą „...*aktyviai komunikuos ir bendradarbiaus gimtąja ir užsienio kalbomis...*“ reikėtų didesnio skaičiaus leidinių įvairiomis užsienio kalbomis. Tą patį pastebėjo ir socialiniai partneriai, kai pokalbio metu buvo akcentuotas nepakankamas absolventų verslo terminų anglų kalba žinojimas.

Prie virtualios mokymosi aplinkos MOODLE studentai ir dėstytojai gali prisijungti ne tik iš vidinio Kolegijos IT tinklo, bet ir VPN dėka iš išorės. Studentai gali nemokamai ir neribotai naudotis laidiniu ir bevieliniu interneto ryšiu, atlikti savarankiškus darbus. Vizito metu pavyko nustatyti, kad dėstytojai dar nepilnai išnaudoja MOODLE programos galimybes, ypač studentams pateikiant/įkeliant užduotis ir jų rezultatus.

Kaip teigiama Programos Apraše, kompiuteriuose įdiegtos Windows 8.1 arba 10 operacinės sistemos, biuro ir kitos taikomosios programos. Realizuojant *Įmonių administravimo* studijų programą bus naudojama tokia programinė įranga: biuro programa – Microsoft Office 2010, Libreoffice, duomenims apdoroti – IBM SPSS Statistics Base, elektroniniams dokumentams valdyti – dokumentų valdymo sistema BSS Dokumentai, personalo ir buhalterinei apskaitai – Rivilė, Debetas, Stekas-apskaita, Stekas-alga, Stekas-kadrai, verslo informacinėms sistemoms – FreshBooks, Wave Financial, žmoniškųjų išteklių valdymo sistema BambooHR, darbo grafikų kūrimo įrankiai When I Work ir kt., Verslo procesų valdymo sistema (CRM) Hubspot, LITLEX ir nemokamos programos (Zoho.com, Google diskas, Prezi.com, Flickr, Snapfish, Picasa Delicious, Digg, turinio valdymo sistema Wordpress.org ir kt., pasiekiamos internetu). Kolegijoje naudojama studentų virtualaus mokymosi aplinka MOODLE, įdiegta Windows Live@edu sistema – visi studentai, vadybinis ir akademinis personalas turi vieningus e. pašto adresus.

Organizuojant studentų praktines veiklas ketinama naudotis ir socialinių partnerių patalpomis. Bendradarbiavimo sutartys pasirašytos su dideliu kiekiu Alytaus regiono verslo įmonių ir valstybinių įstaigų. Susitikime socialiniai partneriai patvirtino apie glaudų

bendradarbiavimą ir galimybe naudotis jų turimomis patalpomis bei technika. Darbdaviai mielai supažindina Alytaus kolegijos studentus su naujausia savo veikloje naudojama įranga, priima studentus praktikai atlikti.

Kolegijos skiriamos lėšos bibliotekos turimų fondų atnaujinimui (spausdintų ir elektroninių) per keletą pastarųjų metų nuosekliai ir ženkliai didėja. Tačiau, teisingumo dėlei reikėtų pažymėti, kad tai skirta visoms Kolegijoje vykdomoms programoms, o ne tik *Įmonių administravimo* programai. Kolegijoje įdiegta moderni knygų apskaitos, apsaugos ir išdavimo sistema RFID. Ši brūkšninio kodo technologija suteikia galimybę visiškai automatizuoti leidinių išdavimo, grąžinimo ir apsaugos procesus. Leidinių skaičius bibliotekoje viršija 20 tūkstančių.

Kolegijos studentai ir dėstytojai gali naudotis EBSCO duomenų baze ir LAMB tinklo naudomis. Todėl reikėtų plačiau išnaudoti šios prieigos privalumus pateikiant naujausią informaciją studentams.

Yra renovuotas Kolegijos bendrabutis, kuriame visi pageidaujantys Kolegijos nuolatinių studijų studentai aprūpinami bendrabučio kambariais.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinės Programos materialijų išteklių silpnybės:

Nepakankamas literatūros užsienio kalbomis spektras;

Nėra specifinės įrangos/programos skirtos tik *Įmonių administravimo* studentams, tik bendrai visoms studijų programoms;

Nepakankamai išnaudojama turima MOODLE sistema.

Pagrindinės Programos materialijų išteklių stiprybės:

Gera įrengtos ir studijoms pritaikytos patalpos;

Gausi studijoms skirta literatūra lietuvių kalba;

Modernia įranga ir programomis aprūpinta IT bazė;

Platus spektras įvairių taikomųjų programų.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Studentų priėmimą studijuoti reglamentuoja Kolegijos studentų priėmimo taisyklės, kurios yra standartinės visoms Kolegijoje vykdomoms programoms. Nuo 2009 m. Kolegija dalyvauja bendrajame priėmime į Lietuvos aukštąsias mokyklas ir vadovaujasi šio priėmimo bendrosiomis nuostatomis. Norintys studijuoti *Įmonių administravimo* studijų programą, turi būti įgiję vidurinį išsilavinimą. Kolegijos pateiktame Programos Apraše yra pateikiama konkursinio balo sandaros lentelė (7 lentelė), tačiau jokių paaiškinimų, kam tas balas

skaičiuojamas nėra pateikiama. Konkursinio balo sandara ir svertiniai koeficientai: Matematika (0,4), Istorija arba Geografija (0,2), Lietuvių kalba ir literatūra (0,2), Bet kuris kitas dalykas (0,2).

Susitikimo su administracija metu buvo patikslinta, kad Kolegijos vadovybė labai atsakingai orientuojasi į kokybiškas studijas ir tinkamų studentų atsirinkimą. Todėl minimalaus balo laikymasis išlieka svarbus punktas priimant naujus studentus.

Įmonių administravimo studijų programos apimtis yra 180 kreditų. Priklausomai nuo studijų formos studijos trunka 3-4 metus. Kiekvienai studijų metai sudaryti iš dviejų semestrų (rudens ir pavasario), kurie baigiami 2-3 savaičių egzaminų sesijomis. Paskutinis semestras baigiamas darbo gynimu. Vienos egzaminų sesijos metu vidutiniškai vyksta 5–7 egzaminai. Studijų tvarkaraščiai yra derinami ir su Kolegijos studentų atstovybės prezidentu.

Kontaktinio darbo apimtis nustatoma vadovaujantis Nuolatinės ir iššęstinės studijų formos aprašu, patvirtintu 2009 m. gegužės 15 d. LR ŠMM įsakymu Nr. ISAK-1026, Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašu, patvirtintu 2016 m. gruodžio 30 d. LR ŠMM įsakymu Nr. V-1168. Ketinama vykdyti programa atitinka dokumentuose nustatytas kontaktinio darbo apimtis. Žemiau pateikiame detalesnę studentų darbo krūvio analizę.

Kolegijos pateiktame Programos Apraše yra pateikiama studento darbo krūvio paskirstymo lentelė (8 lentelė). Joje detaliam pateikiamas studentų darbo krūvio išdėstymas kiekviename semestru. Kiekvienas semestras sudarytas iš 30 kreditų (800 valandų). Pirminiame ekspertams pateiktame variante buvo pastebėta keletas techninių skaičiavimo klaidų, tačiau jau sekančią dieną klaidos buvo ištaisytos ir operatyviai atsiųsta nauja redakcija. Tvarkaraštis yra paskelbiamas pirmą naujo semestro savaitę. Abiejų studijų formų kontaktinių valandų skaičius vienodas.

Studijos apima teorines paskaitas (7% krūvio), praktinius darbus (33% krūvio), konsultacijas (5% krūvio) ir savarankišką darbą (55% krūvio). Krūvio paskirstymo santykis ir apimtis yra tinkami. Veikla paskirstyta tolygiai per visą studijų laikotarpį ir yra įvairi. Pvz.: numatyta, kad *Biuro veiklos praktika* (6 kreditai) bus atliekama imitacinėje bendrovėje. Ketvirtame semestru numatyta 9 kreditų *Administravimo praktika*, 6 semestru – 15 kreditų *Specialybės baigiamoji praktika* bus atliekamos įmonėse.

Analizuodami dalykų aprašus ekspertai pastebėjo, kad dominuoja tradiciniai studijų metodai, tad susitikimo su numatomais Programos dėstytojais metu buvo paprašyta įvardinti, kokius inovatyvius mokymo metodus savo paskaitose dėstytojai naudoja. Tik keletas dėstytojų paminėjo naudojančius atvejo analizę savo dėstomo dalyko paskaitose. Ekspertų nuomone, į studijų procesą verta įtraukti inovatyvių, kūrybiškumą skatinančių studijų metodų, kurie pakeistų ar papildytų jau tradiciniais tapusius studijų metodus.

Studentai turi galimybę dalyvauti tarptautinių mainų programoje „Erasmus+“. Vizito metu ekspertų grupei buvo pateikti pavyzdžiai apie šiuo metu Japonijoje ir keliuose kitose šalyse viešinčius Kolegijos studentus. Kolegijos administracija remia ir skatina studentus aktyviau dalyvauti mainų programose.

Didžioji dalis studijų medžiagos yra pateikiama MOODLE aplinkoje. Joje atsispindi ir pasiekimų vertinimas. Vizito metu pastebėta, kad dar ne visa ketinamos vykdyti Programos medžiaga sukelta į elektroninę erdvę, nes dar vyksta dėstytojų pasiruošimo darbai.

Kolegijoje taikoma socialinė ir finansinė parama studentams. Taip pat dėl svarbių priežasčių studentams leidžiama studijų kainą bei studijų įmoką mokėti dalimis, atidedamas mokėjimo terminas, išimties tvarka studentai atleidžiami nuo mokesčio už studijas.

Programos studijų rezultatų vertinimo tvarka yra numatyta Alytaus kolegijos Studijų reglamente. Ji yra aiški ir skaidri, naudojama eilę metų. Vertinimo kriterijai apima: studijų dalyko (atskirų temų) teorinių žinių sistemingumą (ryšio tarp atskirų nagrinėjamo reiškinio ar proceso visumos komponentų supratimas, aiškinimas, vertinimas, sąmoningas dalyko pagrindinių žinių, atsakymų argumentacijos ir pagrindimo lygis), dalyko žinių praktinį įprasminimą (gebėjimas žinias taikyti, analizuojant praktines situacijas), visuminį profesinės veiklos gebėjimų lygį.

Dalykų studijų rezultatai vertinami kaupiamuoju vertinimu. Tai yra tinkamas vertinimo metodas, nes studentai yra skatinami mokytis visą semestrą, o ne periodiškai, tik vykstant egzaminų sesijai. Studentų žinioms ir gebėjimams vertinti yra parengiamos kontrolinių, savarankiškų darbų bei egzaminų užduotys. Egzaminui sudaroma užduotis, joje nurodomas egzamino tikslas ir uždaviniai, pateikiamos praktinės ir teorinės užduotys. Žinių, supratimo ir gebėjimų vertinimo sudedamųjų dalių svoris galutiniam įvertinimui priklauso nuo studijuojamo dalyko. Egzamino svertinis koeficientas siūlomas ne mažesnis kaip 0,6. Vertinant specialiųjų studijų pagrindų studijų dalykų pasiekimus, praktinių, laboratorinių darbų, jei tai numatyta, nustatomas didesnis kaupiamojo balo svoris, dalyko egzaminui – 0,5 galutinio vertinimo.

Nesutinkantys su studijų rezultatu vertinimu studentai gali pateikti apeliaciją. Taip pat Kolegijoje skiriamas didelis dėmesys sąžiningo studijavimo užtikrinimui. Tuo tikslu yra sukurtas Alytaus kolegijos akademinės etikos kodeksas.

Baigiamųjų darbų vertinime dalyvauja ne tik dėstytojai, bet ir socialinių partnerių atstovai. Tai suteikia galimybę objektyvesniam darbų vertinimui.

Ekspertų grupė nustatė, kad Programos ir baigiamųjų darbų vertinimas yra aiškus, suprantamas ir logiškas.

Alytaus kolegijos studentams sudarytos palankios sąlygos postudijinei veiklai. Galima rinktis tiek meninių, tiek ir sportinių gebėjimų lavinimą. Studentai nemokamai naudojami treniruoklių kompleksu ir sporto sale. Sudarytos sąlygos kultivuoti tinklinį, krepšinį, aerobiką ir lengvąją atletiką. Yra suburtas choro kolektyvas.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinės Programos studijų eigos ir jos vertinimo silpnybės:

Inovatyvių ir kūrybiškumą skatinančių studijų metodų trūkumas studijų procese.

Pagrindinės Programos studijų eigos ir jos vertinimo stiprybės:

Glaudus bendradarbiavimas su socialiniais partneriais vykdant studentų praktikas;

Kaupiamojo balo taikymas;

Studentų tarptautiškumo skatinimas;

Studentų finansinė ir socialinė parama;

Galima plati postudijinė veikla studentams.

2.6. Programos vadyba

Kolegijoje veikia vidinė studijų kokybės vadybos sistema, atitinkanti ESG ir tarptautinio standarto ISO 9001 reikalavimus. Studijų programai yra sudarytas studijų programos komitetas (ne mažiau kaip 6 asmenys), kurio sudėtis patvirtinama Kolegijos direktoriaus įsakymu. Komitetas atsakingas už studijų programos vykdymą ir kokybės užtikrinimą. Jis yra atsakingas už studijų programos tikslų įgyvendinimą ir nuolatinę studijų programos kokybės priežiūrą ir užtikrinimą. Komiteto sudėtį suformuoja studijų programos koordinatorius. Ekspertų grupė mano, kad vidinė studijų kokybės užtikrinimo sistema ir priemonės yra tinkamos Programos įgyvendinimui ir suteikia galimybę lanksčiai reaguoti į iškilusias problemas, siekiant tobulinti Programos kokybę.

Kaip teigiama Programos Apraše, programos komitetas du kartus per metus renka ir analizuoja informaciją apie studijų programą, jos vykdymą bei studijų proceso organizavimą, teikia siūlymus dėl studijų programos tobulinimo bei atnaujinimo fakulteto tarybai. Komitetas analizuoja informaciją apie studijų bei išorinių vertinimų metu išaiškėjusius studijų programos bei jos įgyvendinimo trūkumus, ne rečiau kaip kartą per tris metus pavasario semestre vykdo ir pateikia studijų kokybės užtikrinimo skyriui studijų programos savianalizę, kasmet svarsto ir pagal poreikį tvirtina studijų programos baigiamųjų darbų rengimo reikalavimus ir vertinimo kriterijus, analizuoja, kaupia, sistemina duomenis, gautus iš socialinių dalininkų apie poreikį ar būtinybę tobulinti studijų programą. Ekspertų grupės

nuomone, Kolegijoje taikomos vidinio studijų kokybės užtikrinimo priemonės yra tinkamos ir pakankamos užsibrėžtiems tikslams pasiekti.

Kolegijos studentų nuolatinį konsultavimą studijų klausimais vykdo fakulteto dekanas, katedros vedėjas, grupių kuratoriai bei *Įmonių administravimo* studijų programos dėstytojai. Vadybos ir administravimo katedra sudaro studentų konsultavimo grafikus, informuoja studentus apie dėstytojų konsultacijų laiką ir vietą. Už konsultacinės veiklos organizavimą atsakingas katedros vedėjas. Susitikimo su Programos lektoriais metu buvo patvirtinta, kad lektorai lanksčiai ir noriai derina konsultacijų su studentais laiką. Taikomos priemonės rodo, kad studentų konsultavimas ir rodomas jiems dėmesys yra aktyvūs bei sudaro puikias sąlygas asmeniniam tobulėjimui ir kylančių problemų sprendimui.

Kolegija aktyviai bendradarbiauja su studentais ir jų atstovybe, Alumni klubu, organizuoja apklausas ir tyrimus, iš kurių gaunama informacija apie tai, ar studentai aiškiai ir realiai suvokia studijų programų tikslus, uždavinius bei profesinės karjeros perspektyvas, ar juos tenkina mokymo (-si) sąlygos ir keliami reikalavimai. Tai suteikia studentams galimybę aktyviai dalyvauti studijų programos administravime ir kokybės užtikrinime. Studentų asociacija organizuoja studentų apklausas ir susitikimus, diskusijas, seminarus, konferencijas studentus dominančiais klausimais, rengia kultūrinės ir sporto programas, organizuoja vasaros poilsį, turizmą bei laisvalaikį, siekiant geriau adaptuotis bei susipažinti. Kadangi Kolegijos bendruomenė yra nedidelė, tai akademinio personalo susitikimai su studentais ne visada yra protokoluojami. Tai gali virsti problemiška situacija, nes nelieka dokumentuotų įrodymų apie susitarimus ir priimtus sprendimus. Nenorint protokoluoti kiekvieno susirinkimo galima būtų panaudoti garso įrašus, kurie būtų saugomi numatyta laikotarpi.

Planuojama, kad socialiniai dalininkai, dirbantys Alytaus regiono įmonėse, kurių veikla siejasi su *Įmonių administravimo* studijų programa, prisidės prie studijų kokybės vertinimo bei gerinimo. Rengiant Programą programos rengimo grupė konsultavosi su UAB „Dzūkijos vandenys“, UAB „Reb Randers International“, BNI Alytis, Alytaus teritorinės darbo biržos, Kauno regiono Valstybės archyvo Alytaus filialo, Vilniaus pramonės, prekybos ir amatų rūmų vadovais bei darbuotojais. Susitikime su ekspertų grupe socialiniai partneriai patvirtino prisidėję rengiant Programą ir patikino, kad būtinai įdarbins jos absolventus.

Vykdamas studijų programą bus vadovaujamas Bolonijos deklaracijos, Prahos, Berlyno, Bergeno, Londono, Liuvėno komunikatų, Europos nuostatomis ir gairėmis bei visa eile kitų komunikatų, nuostatų, reglamentų ir dokumentų (pateikta aprašo 40 psl.). Ekspertų grupės nuomone, apraše suminėtos deklaracijos ir nuostatos yra tinkamos, tik kyla klausimas ar tikrai bus sugebėta į visus dokumentus atsižvelgti ir juos įgyvendinti.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinės Programos vadybos silpnybės:

Ne visada protokoluojami susirinkimai su studentais.

Pagrindinės Programos vadybos stiprybės:

Glaudus bendradarbiavimas su socialiniais partneriais;

Konkreto atsakingo asmens už studijų Programą paskyrimas;

Pastovi studijų kokybės kontrolė ir tobulinimas;

Visapusiška Programos kokybės kontrolė.

III. REKOMENDACIJOS

3.1. Atsižvelgdami į ketinamos vykdyti programos *Įmonių administravimas* turinį ir tikslus rekomenduojame patikslinti Programos pavadinimą, kad būtų labiau atspindėta Programos esmė ir jos paskirtis.

3.2. Atliepiant socialinių partnerių nuomonę ir stebint darbo rinkos tendencijas rekomenduojame didesnę dėmesį skirti absolventų paruošimui užsienio kalbų, etikos ir socialinės atsakomybės srityse.

3.3. Vystant glaudesnius ryšius su studentais, jų pasiekiamumą ir informacijos sklaidą rekomenduojame plačiau taikyti MOODLE sistemos panaudojimą.

3.4. Apžvelgiant numatytos studijų literatūros sąrašą pasigendama didesnio kiekio publikacijų užsienio (anglų) kalba. Atsižvelgiant į Programoje iškeltus tikslus ir socialinių partnerių pastebėjimus rekomenduojame ženkliai stiprinti užsienio kalbų pritaikymą studijų procese.

3.5. Protokoluoti visus susirinkimus su studentais ar jų atstovybe. Tokiu būdu bus dokumentuojama ir esant poreikiui bus galima pateikti akivaizdžią informaciją suinteresuotiems asmenims ar ginčų sprendimui.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Alytaus kolegijos ketinama vykdyti studijų programa *Įmonių administravimas* vertinama teigiamai.

Eil.Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	2
2	Programos sandara	3
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	3
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	17

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: Saulius Olencevičius

Grupės nariai: Lina Žirnelė

Eglė Seiliūtė